THUYẾT MINH DỰ THẢO QUY CHUẨN KỸ THUẬT QUỐC GIA

Dự thảo QCVN *"Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về an toàn đối với máy gặt đập liên hợp"*

I. THÔNG TIN CHUNG

Tổ chức chủ trì biên soạn: Trung tâm Giám định máy và thiết bị - Viện Cơ điện nông nghiệp và Công nghệ sau thu hoạch.

Thời gian xây dựng: năm 2023-2024.

II. TÓM TẮT TÌNH HÌNH ĐỐI TƯỢNG QCVN; LÝ DO VÀ MỤC ĐÍCH XÂY DỰNG

Việc áp dụng máy móc vào trong sản xuất nông lâm nghiệp là nhu cầu tất yếu của tất cả các nước trên thế giới hiện nay. Mỗi khâu sản xuất khác nhau yêu cầu trang bị các loại máy khác nhau phù hợp với yêu cầu của từng khâu sản xuất.

Việc đưa máy móc, thiết bị vào sản xuất nông nghiệp đã góp phần thay thế lao động thủ công và nâng cao thu nhập cho nông dân. Song máy móc, thiết bị đã và đang gây ra tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp, làm ảnh hưởng xấu đến sức khoẻ và tính mạng của người sử dụng.

Máy gặt đập liên hợp là loại máy thu hoạch thực hiện các công đoạn cắt, vơ cây lên, đập, làm sạch, chuyển hạt vào thùng chứa. Do vừa di chuyển trên địa hình không thuận lợi (như mặt ruộng lầy thụt, mặt đồng ít khi bằng phẳng, qua nhiều bờ ruộng, kênh rạch, v.v...), vừa thực hiện các công đoạn cắt lúa, vận chuyển lúa lên cho vào buồng đập, phóng rơm ra, làm sạch sơ bộ thóc và vận chuyển thóc vào thùng chứa hạt. Do trong cùng một lúc máy phải làm nhiều công đoạn phức tạp như vậy trên địa hình khó khăn, nên chất lượng vật liệu và công nghệ chế tạo máy gặt đập liên hợp phải có yêu cầu đạt tiêu chuẩn cao thì mới đảm bảo máy hoạt động tốt và an toàn.

Máy gặt đập liên hợp có ưu điểm là thu hoạch 1 giai đoạn, rút ngắn được 3 công đoạn: cắt, thu gom, đập, do vậy tăng năng suất, giảm được công lao động đang thiếu hụt trong mùa vụ, thu hoạch nhanh, đảm bảo thời vụ và giảm được hao hụt lúa lúc thu hoạch.

Do máy gặt đập liên hợp thu hoạch lúa có nhiều ưu điểm, nên máy đã được dùng phổ biến ở nhiều nước trên thế giới như: Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc... Ở Việt Nam đã sử dụng loại máy này để thu hoạch lúa.

Hiện nay, nước ta có trên 30.000 máy gặt đập liên hợp các loại. Những năm trước đây chủ yếu sử dụng máy GĐLH nhập từ Trung Quốc, máy cũ của Nhật Bản, Hàn Quốc và của các cơ sở trong nước cải tiến từ các mẫu máy Trung Quốc, hiện nay các loại máy GĐLH được sử dụng phần lớn của Công ty TNHH KUBOTA Việt Nam và Công ty TNHH Máy Nông Nghiệp Yanmar Việt Nam như: KUBOTA-DC 70PLUS, KUBOTA-DC 70, KUBOTA-DC 60, KUBOTA-DC 105X, KUBOTA-DC 93, YANMAR AW82V, YANMAR AW70V, YANMAR YH700, YANMAR YH850,...

Máy gặt đập liên hợp đang được dùng phổ biến ở nước để thu hoạch lúa, nhất là vùng đồng bằng sông Cửu Long. Tuy nhiên, khi sử dụng loại máy này, người sử dụng phải đối mặt với nhiều mối nguy hiểm có thể gây tai nạn lao động.

Khi sử dụng máy gặt đập liên hợp để thu hoạch lúa, người sử dụng phải đối mặt với nhiều mối nguy hiểm như vậy, nhưng hiện nay, ở nước ta chưa có Quy chuẩn về yêu cầu an toàn đối với máy gặt đập liên hợp.

Để đảm bảo an toàn cho người sử dụng thì máy máy gặt đập liên hợp phải được kiểm tra nhà nước theo quy định tại Thông tư 16/2021/TT-BNNPTNT ngày 20/12/2021 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ban hành Danh mục sản phẩm, hàng hóa có khả năng gây mất an toàn (sản phẩm, hàng hoá nhóm 2) thuộc trách nhiệm quản lý của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn. Tuy nhiên hang hóa nhóm 2 được quản lý theo quy chuẩn, nhưng máy gặt đập liên hợp hiện nay chưa có quy chuẩn để áp dụng kiểm tra phục vụ công tác quản lý.

Xuất phát từ vấn đề nêu trên, việc xây dựng Quy chuẩn quốc gia về an toàn đối với gặt đập liên hợp là rất cần thiết cho việc quản lý chất lượng, đảm bảo an toàn, sức khỏe người lao động.

III. GIẢI THÍCH NHỮNG NỘI DUNG CỦA DỰ THẢO QUY CHUẨN

1. Tóm tắt những nội dung chính của quy chuẩn

1.1. Quy định chung

- Phạm vi điều chỉnh: Quy chuẩn này quy định các yêu cầu về an toàn đối với đối với gặt đập liên hợp (máy liên hợp thu hoạch lúa) thuộc đối tượng quản lý Nhà nước của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

- Đối tượng áp dụng: Quy chuẩn này áp dụng đối với các tổ chức, cá nhân (sau đây gọi chung là doanh nghiệp) nhập khẩu, sản xuất, phân phối và bán lẻ máy gặt đập liên hợp.

- Giải thích từ ngữ: Thống nhất cách hiểu các thuật ngữ sử dụng trong quy chuẩn.

- Điều kiện thử và đánh giá kết quả: Điều kiện khi thử các chỉ tiêu về quy định kỹ thuật và đánh giá kết quả thử

1.2. Yêu cầu kỹ thuật

Quy định một số yêu cầu kỹ thuật đối với máy gặt đập liên hợp để đảm bảo an toàn cho người sử dụng. Trong đó các chỉ tiêu được lượng hóa, với các chỉ tiêu không đo đếm trực tiếp thì có quy định phương pháp xác định kèm theo. Bao gồm các đặc tính kỹ thuật, kết cấu của máy, hệ thống, cơ cấu chi tiết máy:

5.2.1. Yêu cầu chung

5.2.2. Cơ cấu điều khiển

5.2.3. Sàn máy và bậc lên xuống

5.2.4. Bộ phận che chắn

5.2.5. Tầm nhìn

5.2.6. Đầu gặt

5.2.7. Hệ thống thủy lực

5.2.8. Hệ thống điện

5.2.9. Hệ thống nhiên liệu

5.2.10. Tiếng ồn

5.2.11. Ký hiệu an toàn

1.3. Yêu cầu về quản lý

- Quy định quản lý máy gặt đập liên hợp sản xuất trong nước, nhập khẩu trước khi bán cho người sử dụng phải chứng nhận hợp quy, công bố hợp quy

- Quy định phương thức đánh giá sự phù hợp.

- Quy định cơ sở để thực hiện công bố hợp quy

- Quy định yêu cầu đối với tổ chức nhứng nhận hợp quy

- Yêu cầu về lấy mẫu, phương pháp thử

1.4. Trách nhiệm của tổ chức, cá nhân

- Quy định tổ chức, cá nhân sản xuất trong nước, nhập khẩu phải chứng nhận hợp quy, công bố hợp quy, gắn dấu hợp quy.

- Quy định các tổ chức chứng nhận hợp quy có trách nhiệm báo cáo kết quả thực hiện chứng nhận hợp quy.

1.5. Tổ chức thực hiện

Quy định cơ quan tổ chức thực hiện quy chuẩn.

2. Giải thích những quy định trong quy chuẩn

Nội dung	Tài liệu/căn cứ xây dựng
1. Quy định chung	
1.1. Phạm vi điều chỉnh	Xây dựng trên cơ sở yêu cầu về quản lý chỉ riêng với máy gặt đập liên hợp đang được sử dụng phổ biến và thuộc danh mục hàng hóa nhóm 2
1.2. Đối tượng áp dụng	Xây dựng trên cơ sở yêu cầu về quản lý: Các đối tượng liên quan đến quản lý, đánh giá sự phù hợp, các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh máy gặt đập liên hợp
1.3. Giải thích từ ngữ	Xây dựng trên cơ sở các tài liệu tiêu chuẩn và tài liệu kỹ thuật liên quan nhằm thống nhất thuật ngữ, không gây nhầm lẫn khi thực hiện và áp dụng quy chuẩn
2. Yêu cầu kỹ thuật	
2.1. Yêu cầu chung	Yêu cầu về tính đầy đủ, không hư hỏng của máy trước khi thử xác định các chỉ tiêu theo quy chuẩn
2.2. Cơ cấu điều khiển	Căn cứ yêu cầu để tránh nhầm lẫn, đảm bảo an toàn cho máy sử dụng trong nông nghiệp quy định tại các tiêu chuẩn TCVN 6818-1:2010, TCVN 9193:2012, TCVN 8744-1: 2011 và TCVN 8744-2 : 2012
2.3. Sàn máy và bậc lên xuống	Đảm bảo an toàn cho người vận hành khi làm việc trên sàn, quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011
2.4. Bộ phận che chắn	Đảm bảo an toàn cho người vận hành quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011
2.5. Tầm nhìn	Đảm bảo tầm nhìn khi vận hành không gây tai nạn được quy định tại TCVN 6818-7:2011
2.6. Đầu gặt	Đảm bảo truyền động dễ điều khiển, không nhầm lẫn gây tai nạn được quy định tại TCVN 6818-7:2011

2.7. Hệ thống thủy lực	Đảm bảo không gây tai nạn cho người vận hành khi có sự cố hư hỏng quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011
2.8. Hệ thống điện	Đảm bảo không gây tai nạn cho người vận hành khi có sự cố hư hỏng quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011
2.9. Hệ thống nhiên liệu	Đảm bảo không gây tai nạn khi tiếp nhiên liệu quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011
2.10. Tiếng ồn	Đảm bảo không ảnh hưởng đến sức khỏe người vận hành quy định tại TCVN 6818-1:2010, TCVN 6818-7:2011 và PNS/BAFS PAES241:2018
2.11. Ký hiệu an toàn	Cảnh báo cho người tránh được rủi ro được quy định tại TCVN 7020 : 2002 và TCVN 6818-7:2011
3. Yêu cầu về quản lý	Xây dựng trên cơ sở yêu cầu về quản lý phù hợp với các quy định hiện hành tại Nghị định số 132/2007/NĐ-CP ngày 31/2/2008, Nghị định số 74/2018/NĐ-CP ngày 15/5/2018 sửa đổi, bổ sung Nghị định số 132/2008/NĐ-CP của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa.
4. Trách nhiệm của tổ chức, cá nhân	Xây dựng trên cơ sở yêu cầu về quản lý phù hợp với các quy định hiện hành tại Nghị định số 132/2007/NĐ-CP ngày 31/2/2008, Nghị định số 74/2018/NĐ-CP ngày 15/5/2018 sửa đổi, bổ sung Nghị định số 132/2008/NĐ-CP của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa.
5. Tổ chức thực hiện	Xây dựng trên cơ sở yêu cầu về quản lý phù hợp với các quy định hiện hành tại Nghị định số 132/2007/NĐ-CP ngày 31/2/2008, Nghị định số 74/2018/NĐ-CP ngày 15/5/2018 sửa đổi, bổ sung Nghị định số 132/2008/NĐ-CP của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa.

3. Nêu tính ưu việt và những điểm cần chú ý của dự thảo quy chuẩn đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân góp ý dự thảo.

Quy chuẩn kỹ thuật là quy định về mức giới hạn của đặc tính kỹ thuật và yêu cầu quản lý mà sản phẩm, hàng hoá, quá trình, môi trường và các đối tượng khác phải tuân thủ để bảo đảm an toàn, vệ sinh, sức khoẻ con người, quyền lợi của người tiêu dùng.

Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia (QCVN) về an toàn đối với máy gặt đập liên hợp trong nông nghiệp sẽ trở thành công cụ quan trọng của hoạt động quản lý nhà nước nhằm ngăn chặn các sản phẩm, hàng hoá, kém chất lượng ảnh hưởng đến môi trường, sức khỏe, bảo vệ lợi ích quốc gia, lợi ích doanh nghiệp và người tiêu dùng trước nguy cơ tiềm ẩn.

Những điểm cần chú ý của dự thảo quy chuẩn đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân góp ý dự thảo. Đó là các yêu cầu an toàn đối với máy gặt đập liên hợp nhằm đảm bảo an toàn cho người sử dụng.

4. Mối liên quan của dự thảo quy chuẩn với các tiêu chuẩn/quy chuẩn trong và ngoài nước cũng như các quy định hiện hành, thông báo mức độ phù hợp của dự thảo quy chuẩn với những văn bản đó.

TT	Dự thảo quy chuẩn	Tiêu chuẩn/quy chuẩn trong và ngoài nước/quy định hiện hành	Mức độ phù hợp
1	Yêu cầu chung	Máy gặt đập liên hợp phải có đủ các hệ thống, cơ cấu, chi tiết hoạt động theo chức năng; không phát hiện sự bất thường khi vận hành máy ở các chế độ thử theo quy định của quy chuẩn này. Không có sự rò rỉ chất lỏng ở các mối ghép, nối. Các bộ phận, chi tiết máy không nứt, vỡ, thủng, rách hoặc bị biến dạng. Máy phải có các tài liệu hướng dẫn bằng tiếng Việt kèm theo.	-

2	Cơ cấu điều khiển	Quy định tại các tiêu chuẩn TCVN 6818-1:2010, TCVN 9193:2012, TCVN 8744-1: 2011 và TCVN 8744-2 : 2012	Phù hợp
3	Sàn máy và bậc lên xuống	Quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011	Phù hợp
4	Bộ phận che chắn	Quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011	Phù hợp
5	Tầm nhìn	Quy định tại TCVN 6818-7:2011	Phù hợp
6	Đầu gặt	Quy định tại TCVN 6818-7:2011	Phù hợp
7	Hệ thống thủy lực	Quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011	Phù hợp
8	Hệ thống điện	Quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011	Phù hợp
9	Hệ thống nhiên liệu	Quy định tại TCVN 6818-1:2010 và TCVN 6818-7:2011	Phù hợp
10	Tiếng ồn	Quy định tại TCVN 6818-1:2010, TCVN 6818-7:2011 và PNS/BAFS PAES241:2018	Phù hợp
11	Ký hiệu an toàn	Quy định tại TCVN 7020 : 2002 và TCVN 6818-7:2011	Phù hợp

5. Các dự kiến sửa đổi, bổ sung, thay thế tiêu chuẩn/quy chuẩn có liên quan với dự thảo tiêu chuẩn/quy chuẩn. Khi đề cập đến việc sửa đổi, bổ sung, thay thế liên quan đến các tiêu chuẩn/quy chuẩn hiện hành, cần nêu rõ những tiêu chuẩn/quy chuẩn nào, chương mục nào hoặc điều nào cần thay đổi hoặc hủy bỏ cũng như thời hạn phải thực hiện việc thay thế này

So với đề cương dự toán được phê duyệt thì dự thảo bổ sung thêm phần 2.10 trong phần quy định kỹ thuật. Các mục này đều có tiêu chuẩn làm căn cứ để bổ sung vào dự thảo.

6. Quy định về quản lý (đối với QCVN) *(Giải thích, làm rõ căn cứ phân công thực hiện đối với cơ quan quản lý; phương thức giám sát, quản lý; phương thức đánh giá, chứng nhận, công nhận;...)*

- Quy định phương thức đánh giá sự phù hợp.

Quy định tại Phụ lục B, Thông tư số 28/2012/TT-BKHCN ngày 12/12/2012 của Bộ trưởng BKHCN. Nhằm đánh giá máy gặt đập liên hợp còn mới (phương thức 7) và hàng hóa đã qua sử dụng (phương thức 8).

- Quy định về công bố hợp quy.

Việc công bố sản phẩm hợp quy hay không là thẩm quyền của cơ quan có chức năng, nhiệm vụ hay được công nhận.

- Phương thức kiểm tra, thử nghiệm

Máy gặt đập liên hợp sản xuất, lắp ráp và nhập khẩu phải được kiểm tra và thử nghiệm theo:

+ Cách thức vận hành các cơ cấu điều khiển (nếu được trang bị) theo TCVN 9193: 2012 Máy kéo và máy tự hành dùng trong nông nghiệp - Cơ cấu điều khiển vận hành - Lực tác động, độ dịch chuyển, vị trí và phương pháp vận hành;

+ Các ký hiệu chỉ báo theo TCVN 8411-1: 2010 Máy kéo và máy dùng trong nông lâm nghiệp, thiết bị làm vườn và làm cỏ có động cơ - Ký hiệu các cơ cấu điều khiển và các bộ phận chỉ báo khác - Phần 1: Ký hiệu chung và TCVN 8411-2: 2010 Máy kéo và máy dùng trong nông lâm nghiệp, thiết bị làm vườn và làm cỏ có động cơ - Ký hiệu các cơ cấu điều khiển và các bộ phận chỉ báo khác – Phần 2: Ký hiệu cho máy kéo và máy nông nghiệp;

+ Các ký hiệu an toàn theo TCVN 7020: 2002 Máy kéo và máy dùng trong nông lâm nghiệp, thiết bị làm vườn và làm cỏ có động cơ - Ký hiệu và hình vẽ mô tả nguy hiểm - Nguyên tắc chung.

+ Phương pháp thử tải trọng ngang của thanh/tấm chắn theo Phụ lục C của TCVN 6818-1: 2010 Máy nông nghiệp – An toàn – Phần 1: Yêu cầu chung.

+ Phương pháp thử tải trọng thẳng đứng của bộ phận che chắn theo Phụ lục C của TCVN 6818-1: 2010 Máy nông nghiệp – An toàn – Phần 1: Yêu cầu chung.

+ Phương pháp thử tiếng ồn theo Phụ lục B, TCVN 6818-1: 2010 Máy nông nghiệp – An toàn – Phần 1: Yêu cầu chung và Phụ lục B của TCVN 6818-1: 2011 Máy nông nghiệp – An toàn – Phần 7: Máy liên hợp thu hoạch, máy thu hoạch cây làm thức ăn cho gia súc và máy thu hoạch bông.

- Quy định về ghi nhãn

Yêu cầu

+ Trên mỗi máy phải được gắn nhãn ở vị trí dễ thấy, dễ đọc, không tẩy xóa được, không bị mờ hoặc hư hỏng do nhiên liệu, dầu mỡ, ma sát, nhiệt độ và độ ẩm môi trường.

+ Nhãn phải ghi rõ bằng tiếng Việt và phải có nhãn phụ đối với máy nhập khẩu.

Ghi nhãn

Nhãn phải có thông tin tối thiểu sau:

+ Tên và địa chỉ của nhà chế tạo hoặc nhà nhập khẩu (nếu nhập khẩu);

+ Ký hiệu máy hoặc kiểu loại;

+ Kích thước (D x R x C), mm;

+ Khối lượng máy, kg;

+ Công suất động cơ, kW (hoặc Hp);

+ Số hiệu sản xuất, nếu có;

+ Năm sản xuất.

- Phương pháp lấy mẫu

Số lượng mẫu kiểm tra phụ thuộc vào số lượng máy trong một lô hàng và được quy định trong dự thảo./.

Tổ chức chủ trì biên soạn	**Ban biên soạn**
(Ký tên, đóng dấu)	*(Ký tên)*
	MAI VĂN HỞI